

یک یا چند اصلاح

حمزه نوذری

جامعه‌شناس و استاد دانشگاه

حالا که قرار شده قیمت بنزین به دلایل مختلف اصلاح شده و به قیمت واقعی نزدیک شود، بهتر است چند چیز با هم تصحیح، تادیب و تعمیر شوند. گویی تصمیم بر این شده که در شرایط دشوار اقتصادی، مردم هزینه بیشتری بابت بنزین پرداخت کنند، پس تدبیر شود که برخی نهادهای دولتی و شبه‌دولتی نیز هزینه بیشتری بپردازند. رئیس‌جمهور محترم بارها اشاره کرده‌اند که مقصر اصلی تورم بالا در کشور، دولت یا به‌اصطلاح بوروکراسی دولتی است که بسیار پرخرج ولی ناکارآمد است. دولت برای ننگ‌داشتن این بوروکراسی بزرگ اما کم‌تاثیر و گاهی بی‌تاثیر و گاه هم مضر، با کسری بودجه مواجهه است و باید از بانک مرکزی قرض بگیرد. توقع این است که هم‌زمان با تصحیح قیمت بنزین، این بوروکراسی دارای مسئله نیز بازسازی و پیراسته شود. سازمان‌هایی هستند که نه‌تنها گرهی از مسائل جامعه پاسخ‌گو و شفاف نیستند، بلکه از جامعه نیز طلبکارند. حالا که زمان اجرای تصمیم‌های مهمی مثل افزایش قیمت بنزین شده و مردم باید هزینه بیشتری بپردازند، دولت نیز باید هزینه بپردازد و با شجاعت بودجه نهادهایی ناکارآمد را اگر نمی‌تواند قطع کند تا حد ممکن کاهش دهد. رئیس‌جمهور محترم بارها اعلام کرده‌اند در نهادهای و سازمان‌های دولتی بی‌قانونی زیاد وجود دارد و کارهای خلاف انجام می‌شود. پس لازم است هم‌زمان با تصحیح قیمت بنزین، چند غلط‌گیری دیگر هم انجام شود ازجمله تادیب سازمان‌های دولت. در ادامه، دولت اصلاح خودش را شفاف اعلام کند؛ با این‌کار مردم همکاری بیشتری با دولت خواهند داشت. از مسیر تصحیح قیمت بنزین و تادیب بوروکراسی بزرگ اما متزلزل، دست دولت برای افزایش کمیت و کیفیت نیازهای اساسی مردم مانند آموزش و بهداشت بازر می‌شود. اگر دولت می‌خواهد صادقانه با مسائل مواجه شود، اندکی نیز باید شجاعت داشته باشد و اصلاح را نه در یک مسئله یعنی قیمت بنزین، بلکه در چند مسئله ازجمله اصلاح بوروکراسی دولتی و در خودروسازی انجام دهد؛ با این کار جامعه احساس می‌کند دولت مصمم است تغییرات اساسی ایجاد کند و این تغییرات قرار نیست فقط با افزایش هزینه برای مردم محقق شود.

بارها از طرف سازمان‌های مرتبط با خودروسازی اعلام شده که خودروهای داخلی بلای جان مردم و محیط زیست هستند. مفاهیمی مانند اریه مرگ در جاده‌های ایران برای نشان‌دادن خط خودروهای داخلی به تکرار استفاده شده است. پلیس و وزارت بهداشت مدام تکرار کرده‌اند که خودروهای داخلی غیراستاندارد نه‌تنها زان مالی زیادی برای افراد ایجاد می‌کنند، بلکه خطرات توانی بسیاری دارند. اخیرا اعلام شده ۹۰ درصد تصادفات مربوط به خودروهای داخلی است. آیا دولت که معایب پایین‌بودن قیمت بنزین را می‌بیند، مضرات پایین‌بودن کیفیت خودروهای داخلی را که بالای جان مردم هستند نمی‌بیند؟ اگر قرار است چیزی که مضر است اصلاح شود، وقت آن است که چیزهای مضر دیگر که به هم مربوط هستند نیز درست شود. اگر زمان آن رسیده است، بهتر است از هر سه طرف باشد؛ تادیب بورورکراسی دولتی با شجاعت، صداقت و شفافیت، تعمیر خودروسازی مثلا با تسهیل در واردات خودروی باکیفیت یا تعیین جدول زمانی برای ارتقای کیفیت خودروهای داخلی و تصحیح قیمت بنزین. با این کار مردم می‌دانند اگر قرار است برای بنزین هزینه بیشتری بدهند، در عوض از طریق تادیب و مرمت بوروکراسی دولتی و تعمیر خودروهایی داخلی زندگی بهتری خواهند داشت و هزینه غیرضروری کمتری می‌پردازند. اگر قرار باشد تصحیح فقط در قیمت بنزین باشد، با تورم نزدیک به ۵۰ درصد بعد از مدتی این اصلاح بی‌اثر خواهد بود.

خودروسازی اعلام شده که خودروهای داخلی بلای جان مردم و محیط زیست هستند. مفاهیمی مانند اریه مرگ در جاده‌های ایران برای نشان‌دادن خط خودروهای داخلی به تکرار استفاده شده است. پلیس و وزارت بهداشت مدام تکرار کرده‌اند که خودروهای داخلی غیراستاندارد نه‌تنها زان مالی زیادی برای افراد ایجاد می‌کنند، بلکه خطرات توانی بسیاری دارند. اخیرا اعلام شده ۹۰ درصد تصادفات مربوط به خودروهای داخلی است. آیا دولت که معایب پایین‌بودن قیمت بنزین را می‌بیند، مضرات پایین‌بودن کیفیت خودروهای داخلی را که بالای جان مردم هستند نمی‌بیند؟ اگر قرار است چیزی که مضر است اصلاح شود، وقت آن است که چیزهای مضر دیگر که به هم مربوط هستند نیز درست شود. اگر زمان آن رسیده است، بهتر است از هر سه طرف باشد؛ تادیب بورورکراسی دولتی با شجاعت، صداقت و شفافیت، تعمیر خودروسازی مثلا با تسهیل در واردات خودروی باکیفیت یا تعیین جدول زمانی برای ارتقای کیفیت خودروهای داخلی و تصحیح قیمت بنزین. با این کار مردم می‌دانند اگر قرار

است برای بنزین هزینه بیشتری بدهند، در عوض از طریق تادیب و مرمت بوروکراسی دولتی و تعمیر خودروهایی داخلی زندگی بهتری خواهند داشت و هزینه غیرضروری کمتری می‌پردازند. اگر قرار باشد تصحیح فقط در قیمت بنزین باشد، با تورم نزدیک به ۵۰ درصد بعد از مدتی این اصلاح بی‌اثر خواهد بود.

سازمان آگهی‌های روزنامه شرق ۱۱۹ ۳۶ ۸۶۰

📅 دوشنبه ۱۰آذر ۱۴۰۴
📅 ۱۰ جمادی‌الثانی ۱۴۴۷
📅 ۱ دسامبر ۲۰۲۵
📅 سال بیست‌ودوم
📅 شماره ۵۲۶۸
📅 ۳۰ هزار تومان
📅 ۱۲ صفحه

گزارش تکان دهنده سازمان حفاظت محیط زیست از آلودگی هوای تهران

تهران در اتاق گاز

نورا حسینی: تهران نیمه‌تعطیل است. مدرسه‌ها مجازی است، سالمندان خانه‌نشین شده‌اند و شهر در مه غلیظی از دود و ذرات معلق فرو رفته. خیابان‌ها شلوغ‌تر از چیزی است که انتظار می‌رود؛ مردم هنوز مجبورند کار کنند، نفس بکشند، در این هوای سمی زندگی را ادامه دهند. هم‌زمان در خیابان بهشت، اعضای شورای شهر تهران به کنایه می‌گویند استاندار تهران گفته است ۲۳ دستگاه تکالیف‌شان را انجام داده‌اند، پس مشکل شهروندان تهرانی هستند که هنوز نفس می‌کشند! در بهارستان هم سمیه رفیعی، رئیس فراسکسیون محیط زیست مجلس، منشا اصلی آلودگی را سوخت و کیفیت خودروها می‌داند و عددی را روی میز می‌گذارد که تمام بحران را توضیح می‌دهد: ۲۲ میلیون خودروی فرسوده در کشور تردد می‌کنند. او می‌گوید: اسقاط خودروها عملا اجرا نشده، قوانین به‌جای حذف خودروهای فرسوده فقط «گواهی اسقاط» می‌دهند، همین خودروها باعث مصرف پنج لیتر سوخت اضافه در هر ۱۰۰ کیلومتر شده‌اند و

گزارش تیرک را در صفحه ۶ بخوانید

گزارش میدانی «شرق» از یکی از باتوق‌های مصرف مواد مخدر که خدمات پیشگیری از بارداری و توزیع سرنگ در آن بسیار کم شده است

«اچ‌آی‌وی» در بیابان‌های آزادگان

در همین زمینه: گزارشی از انگ اجتماعی و سختی به سرپرستی گرفتن کودکان مبتلا به اچ‌آی‌وی در روز جهانی مقابله با ایدز

صفحات ۸ و ۱۰

یادداشت

شوک درمانی جامعه خیر! شوک درمانی دولت آری!

امیرثامنی

شرایط کشور بدتر نشده باشد، بهتر هم نشده است!

بنابراین به نظر می‌رسد پیرپا نیست اگر بگوییم دولت چهاردهم در چنین وضعیتی با یک بن‌بست نظری- عملی مواجه شده و هنوز از شوک رخدادهای حادث‌شده (به ویژه جنگ و تشدید تحریم‌ها) خارج نشده است. بن‌بستی که به نظر می‌رسد بیشتر از ناحیه تحلیل غلط درخصوص فهم ریشه‌های ناکارآمدی در حکمرانی و مولود آن یعنی «راهبرد وفاق» نشئت می‌گیرد و با تفسیرهای غلط و مضیق از آن که به سهم‌دهی به رقبا و جناح‌های سیاسی مختلف در شریک‌کردن آنها در میز قدرت، با این گزاره که «هرکس بتواند مشکلات کشور را حل کند، دست او را می‌بوسم» آتش را بیش از حد شور کرده است.

این در حالی است که کشور طی دو دهه اخیر در وهله اول از نداشتن یک نظریه پایه توسعه ملی مورد اجماع و مورد توافق رنج برده و تشتت آرأ، دیدگاه‌ها و نگرش‌ها درخصوص راه‌های خروج از بحران و حرکت به سمت توسعه سبب یک سردرگمی بزرگ در کشور شده است: گروهی تنها مسیر توسعه در کشور را از معبر تسلط اقتصاد بر سیاست و خارج‌کردن سیاست از میدان اقتصاد و آشتی با جهان و رفع تخاصم با آمریکا تعبیر می‌کنند و گروهی دیگر با فرع‌دانستن موضوع مزبور، اتکا به توان داخل و بی‌توجهی به نظم جهانی و جایگزین‌کردن چین و روسیه به جای آمریکا را تنها معبر نجات‌بخش کشور معرفی می‌کنند و دعوای حیدری- نعمتی میان دو گروه غرب‌پوستان و غرب‌ستیزان سبب شد تا بسیاری از منابع و قابلیت‌های کشور در این دوگانه شوم طی دو دهه اخیر بسوزد، دود شود و به هوا برود و امروز کشور در میانه میدان مین ورشکستگی‌ها و ناترازی‌ها، سردرگم و بدون ایده مشخص در لبه پرتگاه باقی بماند. دولت چهاردهم درست است که میراث‌دار بی‌تصمیمی‌ها و خطاهای سیاست‌گذاری و حکمرانی دو سه دهه اخیر است و هر دولتی با هر سمت و سوی سیاسی که سر کار می‌آمد، باید بالاخره با دمل چرکین فلاکت‌ها و مصائب سر‌بازکرده مواجه می‌شود، ولی انتظار از دولت چهاردهم و شخص رئیس‌جمهور نزد افکار عمومی و قاطبه حامیان ایشان بسیار فراتر از این بود.

امروز رئیس‌جمهور تقریبا همان مسیری را می‌رود که سایر رؤسای جمهور پیشین طی کردند و وضعیت امروز کشور را به چنین سرنوشتی دچار کردند: سخنرانی‌های ناتمام در این نشست و آن نشست و گرفتن ژست منتقد و طرح بایدها و نبایدهای بی‌پایان طی ایام هفته و در روزهای آخر هفته، سفر به استان‌ها یا عزیمت به سفرهای خارجی برای امضای تفاهم‌نامه‌های همکاری و کن‌فزدن حضار و در نهایت آفتابه و لگن هفت دست و شام و ناهار هیچی!

انتظار این بود که دولت راهبرد وفاق را بر راهبرد حکمرانی و انتخاب علمی و عقلانی از میان دوگانه‌های متعددی که کشور همواره در بین آنها معلق و بی‌تصمیم بوده است، استوار کند و کشور را از چاه‌های وِلی

هاکان فیدان در دیدار با عباس عراقچی:

تحریم‌های ایران برداشته شود

۲

برگزیده‌ها

«شرق» از وضعیت کاملاً متفاوت ۲ شرکت دولتی نفت ایران و نفت عربستان گزارش می‌دهد

آرامکوونیکو دوشرکت، دوسرنوشت

۴

مکانیسم بقای حکومت رئیس‌جمهور ونزولا

رقص مادورو برای صلح

۵

نمایشگاه «آقا تختی» با حضور وزیر ورزش افتتاح شد

پهلوانی نجیب با جهانی پراز اسرار

۹

ایرج طهماسب در مسترکلاس دارالفنون بیان کرد:

هنرمند از کوچک‌ترین جزئیات روایت بزرگ می‌سازد

۱۱

نگاه

ایران وپاکستان روابط راهبردی

یادداشتی از محمود رضا امینی

۳

یادداشت

اینترنت خط سفید و افراط‌گری قومی

احسان هوشمند

قوم‌گرایی یکی از پدیده‌های مخرب و پرهزینه برای کشور است که در دو دهه اخیر در حوزه عمومی بیش از گذشته نمود داشته و بخشی از عرصه‌های رسانه‌ای و فضای مجازی به محلی برای تاخت و تاز عناصر قوم‌گرا مبدل شده است. قوم‌گرایی پیش از آنکه در مناسبات سیاسی و اجتماعی ایرانیان اصالت داشته باشد، زاییده برخی رقابت‌های سیاسی و بازیگری عامل خارجی است و به صورت سرسپردگی خود به عامل خارجی دفاع می‌کند. تا اینجاى موضوع، تکلیف روشن است و می‌توان قوم‌گرایان را بازی‌خورده‌ها یا بازیگرانی دانست که آرزوهای خود را با بازیگری همه نیروها و منابع کشور، انجام اصلاحات ضرور و جراحی‌های سوددهای کلان و نجومی می‌برند و با قرارگرفتن در سایه‌نشین‌های قدرت اجازه برهم‌خوردن قواعد بازی و جمع‌شدن بساط سفره‌های مجزای خود را به تصمیم‌گیران ارشد و عالی کشور نمی‌دهند.

در پایان باید گفت کشور امروز بیش از سخنرانی و جلسه و نشست و سفرهای استانی، نیازمند تصمیمات حکیمانه، سنجیده، شجاعانه و غیرشعارزده و معطوف به نشانه‌رفتن کانون‌های تولید درد است تا بتواند با بسیج همه نیروها و منابع کشور، انجام اصلاحات ضرور و جراحی‌های بزرگ با برنامه موسوم به «دوی موی» در سال ۱۹۸۶ (۱۳۶۵ شمسی) آغاز کرد یا ترکیه از سال ۲۰۰۱ با تدوین و اجرای بسته اصلاحات اقتصادی پیگیری کرد و گرجستان در آستانه ورشکستگی از سال ۲۰۰۴ آغاز کرد و اقتصاد خود را طی یک دهه به یک اقتصاد شکوفا و در تعامل سازنده با اقتصاد جهانی تبدیل کرد. بر همین اساس دولت چهاردهم نیازمند تدوین و اجرای یک «برنامه جامع اصلاحات اقتصادی، اجتماعی و سیاسی» و بازتعریف «وفاق» بر صورت مسئله، راه‌حل‌ها، رویکردها و سازوکارهای اجرایی است تا ترس از تکرار بحران آبان ۱۳۹۸، عزم و اراده مسئولان امر را سست نکرده و حکمرانی را به مدیریت روزمرگی و باری به‌هرجهت تزلزل ندهد!

چیزی به خط پایان باقی نمانده... دولت چهاردهم نباید به دست خود آخرین میخ‌ها را به تابوت توسعه‌خواهی ایرانیان و حسرت داشتن یک زندگی معمولی‌شان بزند. همچنان امید داریم و چاره‌ای هم نداریم.